

پلان دالتون

ترجمه محترم محمد اکبر خان معلم

علم تربیه در امریکا موقعیت مهمی را اشغال کرده ، علمای این علم برای منور ساختن استقبال مملکت باعشق و حرارت زیادی مصروف تدقیقات و بمیدان آوردن اصولهای جدید میباشند و درین راه قوت و طاقت فوق العاده بخرچ میرسانند اینک از آنجمله یکی (پارک هورست) است که برای متزلزل ساختن اصولها قدیم و روی کار آوردن و تطبیق نمودن اصول جدید غیرت فوق العاده از خود نشان داده ، هد فیکه پارک هورست در اصول تربیه خود ازان تعقیب مینماید عبارت از تأمین احتیاجات عصری ملی و انکشاف قوای طبیعی اطفال بصورت درست و مناسب است .

پارک هورست در یکی از ریاستهای متحده امریکا (ماساچوست) در قصبه کوچک دالتون در یک موسسه علمی معلم بوده و فیکه دالتون بدزیات آن زمان خیلی ضعیف و کمزور بوده عده قلبی از شاگردان به دوام تحصیلشان رغبت نشان میدهند ، مجبور گردیده تا برای معلوم کردن اسباب این عدم موفقیت مجلسی ترتیب دهد . حالا کمی از نظریات پارک هورست و اصول تربیه آن ذکر خواهیم نمود :

در میان متفکرین امریکا يك شخص بر جسته که نقصانهای طرز تربیه امروزی ما را نشان داده : (امرسون) است این شخص میگوید : ماشاگردان کلمات و الفاظ بوده از معانی خبر نداریم ما در مکتبها و لبه ها و اطاقهای انشا د پنج پنج ده ده سال بندی بودیم بعد با يك عالم کبر و هوا و يك توده کلمات لا یعنی بر آمدیم .

در زمانهای اخیر (هوماس ادیسون) در حین يك ملاقات خود اینقسم بیان میکند : که انکشاف دماغ انسانها محدود نبوده ، از دائره تعیین و حساب خارج میا شد ، اما مهم ترین نقطه که نظر دقت را بخود جلب میکند اینست که باید به اطفال چیزهای خشک و غیر جاذب را نباید درس داد ، مکتبهای امروزی مثل بازی اطفال جای دلچسب و ذوق آور نیست ، بلکه محل اذیت است بطور صحیح نمیدانم که دماغ اطفال در کدام سال قوام یافته صورت منتظم بخود میگیرد و از درجه طفولیت ترقی میکند اما امکان دارد که در بین سالهای ۱۱ و ۱۴ اینحالت را اختیار نماید اگر بيك طفل چیزها پیرا که نزدش مهم نبوده و با آن علاقه ندارد ، یاد داده و بهمین حال تا سن ۱۴ بتدریس و تعلیم آن دوام داده شود دماغ آن برای همیشه خراب میگردد ، اطفال طبعاً آموختن را دوست داشته و به یاد گرفتن و دانستن چیزهای نورغبت بزورگی نشان میدهند ، در اینجا کار معلم است که علاقه اطفال را بچیزهای مفید بیدار سازد ، اینک قصص اصولی تربیه مادر همینجاست بده میشود باید این اصولها را تغیر بدهید تا اشخاص کارکن و فاضل بمیدان بیاید من هم یکی از ان اشخاص کار بگر میباشم .

اینک پارکهورست از بین نقطه حرکت کرده در اثر تدقیقات خود به نتایج ذیل میرسد و طرز تربیه خود را به اساس آن میکند ، اگر اطفال ذوق سرشار

قوت، روح تشبیه که در اثنای بازی بظهور میرسانند، در کارهای تعلیمی و تدریسی از آنها مشاهده نکردد سبب آن نیز فقط تابع داشتن آنها است در تحت اثر شرایط صنعتی که باین وسیله حاسه های مذکور را دردماغ آن بفلج گرفتار میسازند چنانچه اکثر آدیده میشود که معلمین و مربیان آنها را به آرام نشستن و متابعت کردن بشرایط صنعتی و غیر طبیعی و ادار ساخته از فعالیت های آزاد آنها کار نمیگیرند.

طفل وقتی که بیازی مشغول میشود حالت مخترع را داشته نظر بخودش بعضی اختراعات ازود بده میشود، اما این صفت اختراع تنها به خودش مخصوص است. اطفال نظر بدوق و آرزوی خودشان یک غایه و هدف اتخاذ میکنند و همچنین برای رسیدن باین هدف وسایطیکه منحصر بخود آنهاست بکار میبرند، اما برعکس این درسخانه ها در زیر اثر تضیق خارجی گرفتار میگردند و مجبورند معلومات و چیزها را که بصورت پراکنده بآن داده شده و معنایش را نمیدانند، فرا گرفته اجرا نمایند. اکثریه طفل راجع به موضوع و مبحثی که علاقه پیدا میکند، در آن وقت زنگ تفریح زده شده، قبل از اینکه معلم به سوالات طفل جواب بدهد از درسخانه خارج میگردد؛ بچه های یک صنف از نقطه نظر زکا و قوای شغلی با هم فرقی دارند ذهن بعضی از آنها قوی بوده معلومات را بزودی درک کرده میتوانند اما بالعقابلی فکر قسمت از آنها زودرس نبوده معلومات را را خیلی به بطالت فرا میگیرند اگر معلم در اثنای تدریس قدری عجله نماید به کسانیکه فکر آنها زودرس نیست اضطراب رخ داده محروم میگردند و اگر عجله نکرده موافق قوه اطفال پیش برود، آنها بیکه ذهن شان در گرفتن معلومات سریع و زودرس است از فعالیت ذهنی خود بهره ور نگردیده

اند و هگین میشوند؛ یکی از نقائص صنوف امر و زنی مکاتب است که اکثر معلمین
 تخالف فردی اطفال را در نظر نداشته میخواهند شاگردان در هر وقت و هر شی
 کورکورانه اطاعت نمایند. و هیچ وقت آنها را وادار نمی سازند که فکر خود
 را بکار انداخته اطراف مسائل را بسنجند؛ اینک باینصورت ذوق و تشبث آنها را
 مضمحل می سازند؛ اگر بجای این سعی میکانیکی معلم اطفال را وادار بسازد باینکه:
 ملکات روحیه خود را حسب دلخواه شان بکار بندازند، و هر مسئله را به سعی ذاتی خود و راه نمائی
 استاد فهم میدهد. کوشش نمایند، خیلی بهتر خواهد بود. مس پارک هورست برای عملی ساختن این مفکوره
 در اصولات و اعتیادات مکتب و صورت جریان امورات تعلیمی تعدیلات و تغییرات مهمی
 روی کار آورده؛ از همه اولتر بوسیله یک تقسیم اوقات معین که راجع بیک موضوع مخصوص
 قبلاً تهیه گردیده، لازم است بموض درسخانه های قدیم بطلبه اجازت داده شود که
 داخل درسخانه گردیده و هر جائیکه خواسته باشند بنشینند؛ و همچنین مالزومه و آلاتیکه
 برای هر درس لازم است تهیه گردیده بصورت یک لابراتوار گذاشته شود؛ درینجا
 طلبه حرکت می کنند؛ از یکدیگر می پرسند رفقای خود را بکمک میخواهند با آنها
 در مسائل مشکل مباحثه میکنند؛ معلمیکه در لابراتوارها مامور می باشد رهبر است که
 در یک گوشه از لابراتوار وجود داشته در هر مسئله به شاگردان رهنمائی میکند و قتیکه در
 موقع ضرورت طلبه از آن چیزی پرسد باوشان معاونت مینماید؛ در اثر تشکیلات این
 لابراتوارها شاگرد خود را در برابر کاریکه شخصاً باجرای آن مامورست می بیند؛
 بنابراین برای آن خود بخود کنجکاوی و سعی مینماید؛ شرائط و طریقیکه به نسبت پیشرفت
 خود بدست آورده خیلی طبیعی بوده؛ و با شرائطیکه در حیات آینده با آن تصادف خواهد نمود

خیلی نزدیک میباشد .

دگر قسمت از اصلاحات مهم پارك هورست اینست که روزانه يك مقاوله و قرار داد آزادانه وضع گردد و برای طلبه يك وقت کافی که عبارت از پانزده روز ، یا یکماه ، یا زیاده ازان باشد تعیین گردد ، تا در ظرف این مدت شاگردان برای اجرای پروگرامیکه قبلاً تهیه شده آزادانه خود بخود بکوشند ، و مسئول ترقی و پیشرفت نیز خود شاگرد شناخته میشود .

یا عبارت صحیح اگر گفته شود يك اعلامی در دیوار آویزان کرده ، هر شاگرد برای هر درس نسبت به مقاوله خود يك کارت میگیرد و این کارت به عده روزهای معین تقسیم کرده شده اطفال پیشرفت خود را در روی کارت خود اشراف میکنند ، اگر تمام وظایف معین را بطور درست و مناسب انجام داده مواد مندرجه کارت را تکمیل کرده باشد ؛ کارت خود را بمعلم داده ازان يك قرار داد دیگر شامل میشود ؛ معلم هم کارت و پروگرام جدید باو میدهد ؛ اگر شاگرد وقت خود را بخوبی صرف تعلیماتش نموده باشد ، مکافات می بیند ؛ و اگر در وظیفه خود سستی ، تبدیلی کرده باشد کارت دیگر برایش داده نمیشود ؛ و مجبور میگردد که در سهای گذشته خود را بخواند و این کار در نظر شاگرد بسیار مشکل تلقی شده ، در حقیقت باینصورت مجازات می بیند ؛ در سایه این قرار داد اطفال سعی و کوشش خود را طوریکه میخواهند تنظیم کرده ، ذوق و شوقیکه دران وقت برایش حاصل شده اصولات و شرایطیکه برای پیشرفت کار خود دریافت نموده ، مستفید میگردد . اگر بنظر غور دیده شود معلوم میگردد که پارك هورست هم بضرورت مراقبت معلم قابل است ؛ زیرا اصولیکه پارك هورست بمیدان آورده يك نوع از سیستم گرافیک

(نشان دادن و تصویر کردن يك شى است بوسيله خطوط يا رسم) شمرده میشود؛ دسته ازان گرافيك ها در نزد طلبه بوده هر كدام ترقى خود را در آن درج میسازند؛ يك قسم ديگر ازين گرافيكها كه ترقى تمام صنف را نشان میدهد، در لابرا توار نزد معلم میباشد؛ معلم يوميه بوسيله آن پیشرفت شان را ملاحظه کرده میداند كه بكدام در چه رسیده اند؛ در اینجا كسانيكه غیرت و مردانگی و اشخا صيکه عطات و تنبلی نموده اند خود بخود معلوم میگردند.

اگر به گرافيك مشترك اطفال نظر انداخته شود تنبها نسبت بدیگران عقب نشان داده میشوند؛ از سبب كسر شان و عزت نفس خود ها رنجیده و متاثر گردیده، در ماه آينده بهر صورت كه میتواند به پیشرفت و ترقى خود كوشش میکند.

اینست مختصر پلان دالتون پارك هورست كه در سالهای اخير بلك علاقه بزرگ استقبال گردیده.

